

STAVEK IN POVED

Stavek prepoznamo po osebni glagolski obliki (povedku), z njim namreč povemo, kaj se dogaja, kaj se je oziroma kaj se bo zgodilo. (*Maja piše pismo.*)

Poved se z veliko začetnico in konča s končnim ločilom. Sestavljena je lahko iz enega stavka – takrat govorimo o enostavčni povedi – ali iz dveh oz. več stavkov – takrat govorimo o večstavčni ali zloženi povedi.

Večstavčne povedi so lahko **podredno ali priredno zložene**.

Podredno zložena poved je sestavljena iz **glavnega in odvisnega stavka**.

Glavni stavek lahko stoji sam zase, odvisni pa ga dopolnjuje. Med glavnim in odvisnim stavkom vedno stoji vejica.

- Maja piše pismo, **ker** bi rada šla na izlet. (zakaj? - vzročni odvisnik)

Priredno zložena poved

V priredno zloženi povedi lahko **vsak stavek stoji zase**, ni glavnega in odvisnega.

Drugi stavek prvega dopolnjuje z različnimi vrstami podatkov.

Stavka sta med seboj povezana z veznikom; v večini primerov med njima stoji vejica.

- Maja piše pismo **in** posluša glasbo. (vezalno priredje)

▶ **PODREDNO ZLOŽENA POVED** – stavka sta v neenakovrednem razmerju. Eden je glavni stavek, drugi pa je odvisni.

- ▶ **OSEBKOV** ODVISNIK (kdo ali kaj + *povedek*)
- ▶ **PREDMETNI** ODVISNIK (koga ali česa, komu ali čemu ... + *povedek*)
- ▶ **ČASOVNI** ODVISNIK (kdaj, do kdaj, od kdaj + *povedek*)
- ▶ **KRAJEVNI** ODVISNIK (kje, kam, kod, od kod, do kod + *povedek*)
- ▶ **NAČINOVNI** ODVISNIK (kako + *povedek*)
- ▶ **DOPUSTNI** ODVISNIK (kljub čemu + *povedek*)
- ▶ **POGOJNI** ODVISNIK (pod katerim pogojem + *povedek*)
- ▶ **VZROČNI** ODVISNIK (zakaj + *povedek*)
- ▶ **NAMERNI** ODVISNIK (čemu, s katerim namenom + *povedek*)
- ▶ **PRILASTKOV** ODVISNIK (kakšen, kateri, čigav)